

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hónap . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kladóhivatal és nyomda 18

Szerkesztőség — — 10-20

Andaházy Kasnyát kiteszkolták a Ház ülésterméből

Óriási vihar egy közbeszólás miatt. — Bethlen miniszterelnök válasza Beniczky támadására

Budapest, jun. 13. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök. Jelenti, hogy *Dánér* Béla sürgős interpellációt kér és kapott engedélyt.

Mikóvnyi Jenő beterieszti az igazságügyi bizottságnak a bírói oklevél képesítő hatályának kiterjesztéséről szóló jelentését. Ezután napirend szerint

a kolozsvári és pozsonyi egyetemek

ideiglenes áthelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át.

Szűcs Lajos előadó ismerteti a törvényjavaslatot. Méltatja a pozsonyi és kolozsvári egyetem kulturjelentőségét, amelyeknek fentartása a szomszéd államokkal szemben való kultúrfelelősségünk biztosítása szükséges. Ismerteti a kolozsvári egyetemnek az oláhok által történt megszállását. Ehez hasonló sorsa van a pozsonyi egyetemnek is. A kolozsvári egyetemnek Szegedre, a pozsonyi egyetemnek Pécsre való ideiglenes áthelyezését célozza a javaslat. Ezt megtenni a törvényhozás kötelessége. A javaslatot elfogadja.

Temesváry Imre szükségesnek tartja a menekült egyetemek további fenntartását kulturális és nemzeterosztó szempontból. Sokkal intenzívebb lesz az egyetemi kiképzés, ha menekült egyetemek működnek. A budapesti ma-

mut-egyetem, mint a miniszterelnök nevezte, annyira túl van zsúfolva, hogy 6-600 hallgató jut egy tanárra. Magyarországon 6000 emberre jut egy orvos. Ezért az orvos kiképzést forszírozni kell. A jogakadémiának tanárait be kellene osztani az egyetemekbe, ezzel megszabadulnának a felekezeti nagy költségtől.

Rupert Rezső az ellenzék nevében örömmel szavazza meg a javaslatot. *Reméli, hogy a két egyetem a teljes tanszabadságot hozza be, és az egyetemen nem lesznek különbségek a nemzetiség között.* A javaslatot elfogadja, mert a jelenlegi kultuszminiszteri tárcát olyan férfi kezében látja, akiben megvannak mindazok a postulatumok, amelyeket az ellenzéki padról megkívánunk.

Barla-Szabó József és *Hermann* Miksa is a javaslat mellett beszélnek.

Kovács J. István elfogadja a javaslatot. Helytelen állapot az, hogy Csonka-Magyarországon egy városban koncentrálódott a három orvosi fakultás. Népegészségügyi szempontból *ki kell építeni a debreceni egyetem orvosi fakultását is.*

Kosztó István elfogadja a javaslatot.

Rakovszky István elnök napirendi indítványt tesz. A nemzetgyűlés legközelebbi ülése holnap lesz.

Bethlen válasza Beniczkynek

Bethlen István gróf miniszterelnök szólalt föl ezután. Nem lehettem jelen, amikor *Beniczky* Ödön képviselő ur visszatért a költségvetés kapcsán egy izben már elmondott fejtegetésére, arra, amit különösen a kormányzó tiszteletdíjánál említett. A képviselő urnak gyakori témája az, hogy a kormányzó személyével foglalkozik, tette ezt elsősorban mentelmi sérelmének bejelentése alkalmával, másodízben: amikor indítványt tett, hogy bizottságot küldjön ki a Ház a fővezérség számadásának felülvizsgálására és harmadszor foglalkozott ezzel a kérdéssel, amikor a költségvetés tárgyalása kapcsán tett a kormányzóság költségvetésére kifogásokat.

Kijelentem, hogy a kormánynak semmi leplezni valója nincs és nem is lehet. Nem lehet ki-

fogás az ellen sem, hogy valaki ugyszólván speciálistává képpezze ki magát olyan ügyekben, amelyek kényesek, amelyek a kormányzó személyével vannak kapcsolatban, ha a képviselő ur ezt nem azzal a burkolt céllal teszi, hogy a kormányzó nevének tiszta pajzsára sár freccsenjen. A képviselő ur direkt a kormányzó ur személyével nem foglalkozott, azt lehet mondani, hogy kikerülte a témának ezt a kényes részét. Ami a személyi részt illeti, a képviselő ur kijelentette egy nyilatkozatában, hogy nem kívánta a kormányzó ur személyét sérteni és még egy kijelentést tett. (Felolvassa a kérdéses mondatot.) Teljes tisztelettel kérdelem, hogy kire vonatkoztatja? Beszéltek ugyanakkor a kormányzó környezetéről és amikor felelősségre vonták, kijelentette, hogy

ez a kijelentés nem vonatkozik a környezetre. Akkor előttem és minden tárgyilagosan gondolkozó ember előtt világos, hogy csak a kormányzó ur személyére vonatkozik és én nem tartom összeegyeztethetőnek azzal a köztisztelettel, amellyel mindnyájan tartozunk a kormányzó személye iránt, hogy valaki ilyen gunyos hangor merjen a kormányzó ur személyéről beszélni.

Felolvassa *Beniczky* beszédének a nemes vad üldözésére vonatkozó részét és így folytatja: A tisztelt képviselő ur eme megjegyzésére csak annyit, hogy a

tisztelt képviselő ur nagyon is tulértékeli a saját személyét és azt a rendszeresen visszatérő törekvését, hogy a kormányzót és környezetét a sárba rántsa. Biztosíthatom a képviselő urat, hogy senkinek eszébe sem jut vadászatot rendezni ellene, mert mint a képviselő ur magát kifejezte, hajtóvadászatot csak nemes vad ellen szokás indítani. (Élénk taps.) Ami pedig a t. képviselő ur íres és tartalmatlan fejtegetését illeti, arra nézve bátor vagyok megjegyezni, hogy ezen az uton-módon magának szabad utat nem biztosíthat akciójának tovább folytatására.

Óriási vihar Andaházy Kasnya miatt

Dánér Béla terjesztette elő ezután interpellációját. Azzal kezdte, hogy ez a nemzet arra törekszik, hogy a magyar faj szupremációját biztosítsa. Ha ez az akció bizonyos tulzásokat, kilengéseket mutat, ez egészen természetes következménye a gyermekbetegségeknek. Legutóbb Budapesten borzalmas gyilkosság történt. Ez azért nem került a nemzetgyűlés elé, mert hiszen az áldozat magyar volt. (Nagy zaj.)

Rupert Rezső: Mert munkába léptek a hatóságok! A rendőrség teljesítette kötelességét!

Dánér Béla: Mert nem hívták sem *Grünbaum*nak, sem *Kohn*nak, az ügye nem volt a nemzetgyűlés elé való. Ismételtén rá kell mutatnom arra, hogy vannak elsőrendű és másodrendű polgárok, vannak olyanok, akik nem elég, hogy a független bíróság foglalkozik az ügyükkel, hanem kell, hogy a nemzetgyűlés elé is kerüljön. Az ellenben, hogy egy kávéházba támadók elmentek és ott három zsidót megkéseltek, az a nemzetgyűlés előtt is nagy port vert fel.

Vázsonyi Vilmos: *Használó jókat kívánok!*

Dánér Béla: Ismét bebizonyult hogy elsőrendű állampolgárokról van szó. Láthatjuk, hogy ha valaki előnyben részesül, ez a valaki nem a magyar faj, hanem az idegen érdek.

Andaházy-Kasnya Béla vallamit közbeszól.

Dánér Béla: Nagy örömmel venném *Andaházy* közbeszólásait, ha nem díszmagyarban írna, hanem közbeszólásait *kaltánban tenné meg.* (Derültség és taps.)

Andaházy-Kasnya Béla: *Majd csuhában mondom!*

*Andaházy*nek e szavaira vihar tört ki a Házban. Minden oldalról röpködnek a hangos és sértegető közbeszólások *Kasnya* felé.

Gunda Jenő: Mit akar a csu-

hától? Micsoda beszéd ez?

Gergus Mihály: Szemtelen-ség!

Huber János: Hogy mer így beszélni? Pimasz!

Állandó zaj, a képviselők csapkodják a padot. *Andaházy-Kasnya* Béla is többször válaszol a közbeszólásokra, de szava elvesz a nagy lármában. A baloldali képviselők folytonosan kiabálnak *Kasnya* felé:

— Ki kell dojni innen! — Ujra kommunizmust akarnak csinálni! — hangzik többfelől.

Erekly Károly: Szégyelje magát! A zsidó képviselők tisztelettel hallgatnak bennünket, meg tisztelnek azzal, hogy csendben hallgatnak meg bennünket, maga meg gyalázkodik!

Huber János: Szemtelen pimasz!

Csernyus Mihály: Ki kell dojni!

A zaj folyton hevesebb lesz és amikor lecsillapodik, *Botlik* József alelnök *Andaházy-Kasnyát* rendreutasítja.

Gunda Jenő (*Kasnya* felé): Közöséges Népszava-bérenc!

Felkiáltások: Zsidó bérenc! (Folytonos zaj, az elnök nagynehezen tudja a rendet helyreállítani.)

Dánér Béla végül felhívja a nemzetgyűlés figyelmét a magyar tanárokat legutóbb ért sérelemre. Bizik a kormány minden egyes tagjában és reméli, hogy ezt a lapszúst helyre fogja igazítani. Epen ezért a következő interpellációt intézi a kultuszminiszterhez: Hajlandó-e orvosolni azt a visszasságot, hogy míg a magyarságból származó tanárok 30-35 évi munka után sem juthatnak magasabb helyre, mint a VI. fizetési osztályba, addig egy zsidó tanárt, *Sebestyén* Károlyt, akihez hasonló képességű nagyon sok van a magyar fából született tanárok között, 25 évi tanársága után az V. fizetési osztályba sorozták? (Helyeslés.)

Huber János a házszabályok 215. §-a alapján kér szót. Dánér Béla beszéde közben Andaházy-Kasnya Béla képviselőtársunk (Felkiáltások: Nem képviselőtársunk!) azt kiáltotta Dánér felé, hogy **nemsokára maga is ki fog vándorolni idejekorán!**

Hubernek ennél a mondatánál ismét kitört a láрма. A képviselők felugrálnak helyeikről, a padokat verik és kiabálnak:

— **Kommunista betyár! Be kell csukadni!**

Huber János: Azt kérdezem, hogy mit tud Kasnya Dánérról olyasmiről, amiért el kellene menekülnie. A kommunizmus alatt 16 pap halt vértanuhalált, de hogy Andaházy-Kasnya hol volt, azt nem tudja. Aki valakit így megfenyeget, az elvetemült gondolkodású lehet és ezt megvetéssel utasítjuk vissza.

E szavaknál ismét nagy vihar támad. A képviselők lármáznak, kiabálnak, a padot verik.

Bottlik elnök a nagy zajban berekeszti az ülést, de ezt senki sem hallja.

Andaházy-Kasnya feláll és beszélni akar.

— Nem hallgatjuk meg! Nem hallgatjuk meg! — kiabálják minden oldalról feléje.

Bleyer Jakab: Egy ilyen fráter!

Somogyi István: Dobiátok ki! Tassler Béla: Itt nem fog több beszélni!

Andaházy-Kasnya ez alatt a helyén áll és várja, hogy a láрма lecsendesedjék, a zaj azonban egyre növekszik, a vihar mind nagyobb és nagyobb lesz. A képviselők egyrésze lármázva és kiáltozva a padot veri, majd fölemelt ököllel Andaházy felé közeledik. Az elnök már régen nincs a helyén, mert az ülést Huber beszéde után nyomban berekesztette. Csak egyes képviselők hangja hallatszik a nagy zajban:

— **Ki kell dobni! Nem fog itt beszélni ez a kommunista! Ki vele! Ki vele!**

A képviselők egyre jobban közelednek Andaházy felé, aki még mindig a helyén van. A zaj óriási erővel viharzik az egész teremben. Legközelebb állnak most Andaházy-Kasnyához Bleyer Jakab, Ereky Károly, Somogyi István, Kontra Aladár, Gunda Jenő, Hegedűs György és még néhány képviselő.

— **Ki kell dobni! Itt nem beszél!** — süvítik egyes képviselők, mire Ereky és Bleyer megfogják Andaházy-Kasnyát és a kijárat felé tuszkolják. Andaházy beszélni próbál, azonban az ingerült képviselők nem hallgatnak rá és mind erősebben szorítják kiéle, egyre jobban kiabálnak rá, míg végül a szélsőbal kijáratnál kinyomják a teremből.

Benn a teremben még mindig nagy a zaj, amikor Ereky és azok a képviselők, akik Andaházy-Kasnyát az aiton kituszkolták, vissza mennek a terembe. Ereky Károly, amikor a terembe lép, elkijáratja magát:

— **Egyetlen zsidó képviselő sem bántja a keresztény irányzatot, csak egy ilyen piszok keresztény!**

A képviselők egy része ámulva nézi ezeket a jeleneteket. Csernyus Mihály, Tassler Béla, Reischl Richárd és még többen tapssal és éljenzéssel üdvözlölik a visszatérő Erekyt, sőt sokan gratulálnak is neki. A kiszagda-

párti képviselők meg akartak győződni arról, vajjon Andaházy valóban használta-e azt a kifejezést és ezért a gyorsírókhoz intéztek egymásra kérdéseket. Közben Bottlik József alelnök, a ki Rakovszky elnökkel az első

Az erdélyi szászok Take Jonescu ellen

Az erdélyi zsidók a magyar tannyelvért

Brassó, jun. 14. A barcasági szászok kerületi választmányja tegnap tartott gyűlésén dr. Depner Vilmos elnök megnyitójában élesen támadta Take Jonescu külügyminisztert az erdélyi szászokat mélyen sértő nyilatkozatai és ténykedései miatt. Annak a javaslatnak parlamenti tárgyalásán, amely a német árukra 50 százalékos vámot vet ki, Take Jonescu a német népet gyalázó kijelentéseket tett. Ezeket a gyalázkodásokat a gyűlés a legélesebben és a legnagyobb megbotránkozással utasította vissza, annál is inkább, mivel Take Jonescu annak idején, mikor Brassóban a németek segítségével képviselőjelöltként lépett fel, egészen másképpen nyilatkozott a németsegről. Súlyos sérelme az erdélyi szászoknak az is, hogy a Barcaság prefektje nem érti a német nyelvet és ezért a szászok kénytelenek beadványaikban a román nyelvet használni. A prefekt erőszakos románosítási céllal szász többségű községekben a szász bírót és más tisztviselőket románokkal cseréli föl.

Kolozsvár, jun. 14. Az erdélyi zsidó hitközségek küldöttsége megjelent Grosa Péter dr. erdélyi miniszternél és közbenjárását kérte annak érdekében, hogy

padorban diskurált, szintén felvilágosítást kért a gyorsíróktól. Ekkor tudták csak meg a legtöbben, hogy az ülés már régen be van rekesztve és az egész jelenet csak az ülés berekesztése után játszódott le.

a bukaresti kultuszminiszter vonja vissza azt a rendeletét, amely a zsidó iskolákat arra akarja kényszeríteni, hogy az oktatási nyelvük héber legyen. A küldöttség azzal az indoklással, hogy az erdélyi zsidógyermekkeket magyar nyelvet bírják a legjobban, annak engedélyezését kéri, hogy legalább a miniszter rendeletében meghatározott átmeneti időben az erdélyi zsidó iskolák oktatási nyelve magyar legyen.

Csehszlovák katolikusok harca templomaikért

Prága, jun. 14. A csehszlovák római katolikusok prágai tanácsa emlékiratot terjesztett a nemzetgyűlés elé, amelyben tiltakozik azon törvényjavaslat elfogadása ellen, melyen csehszlovákiai római katolikus templomoknak, lelkesi lakoknak és egyéb egyházi épületeknek a csehszlovák nemzeti egyházzal való közös használatát akarja elrendelni. Rámutat a memorandum arra, hogy ez a javaslat ellenkezik a békeszerződéssel és ennek törvényerőre emelkedése olyan felekezeti harcok előidézője lesz, amelyeknek következményei a legelkeseredettebb polgárháború veszedelmét rejtik magukban.

Radek bevallja a bolsevizmus csődjét

Bécs június 12. A bolsevizmusnak Lenin és Trockij mellett legexponáltabb előharcosa Radek Károly a bécsi kommunista hívatatos lapjába, a „Rothe Fahneba” cikket írt, amelyben megállapítja, hogy a szovjet hadsereget terrorral szervezték, a parasztok kezdetől fogva nem rokonszenveznek a szovjettel és élelmiszert csak busás áron és készpénzért adnak, Oroszországnak nincs elég esz-köze a földek megműveléséhez, a munkásság helyzete kétségbeesítő, a gyárak állanak, nincs nyersanyag, nincs munka és ha van, a munkás nem dolgozik. A szovjet szempontjából megbízható munkások legnagyobb része elpusztult a harcokban, a szovjet háborúban több munkás esett el, mint a hosszú imperialista háborúban.

Bécs, június 14. Az ukrán sajtószolgálat bécsi központja közli: Lembergől érkezett jelentések szerint a Dnyester vonalán három erős bolsevik hadtestet állítottak fel. Budjени lovas hadteste ugyancsak a román határ felé vanul.

Budapest, június 14. Megbízható magánértesülés szerint az orosz haderő egyes csapattestei átlépték Beszarabia határát és benyomultak az ország belsejébe. A románok nem tanúsítanak ellentállást a benyomulókkal szemben.

Lemberg, június 14. A Jakaterinoslavban megjelenő bolsevista „Izvesztija” írja: Machno hetman hatalmába kerítette a

vörös Dnyepert, elzárta a forgalmi utat Kiew és Cherson között és tüzérével iöveti a Dnyeper parti városokat. A hetman tengernagy szerepét játssa és szuverén hatalmat gyakorol nemcsak a fontos folyamaton, hanem messze sávon a folyamtól jobbra, balra eső területen. Meddig fogja tűrni ezt a gyalázatot a munkások és parasztok kormányva? kérdi a bolsevista lap.

Lemberg, június 14. Ukrán sajtóiroda: Kiewben a legutóbbi időben az élelmiszer jóformán teljesen megakadt. A városban visszamaradt lakosság körében tömegestől pusztít az éhhalál. Egyetlen napon 2000 ember halt meg az éhezés következtében. A bolsevisták kiáltványokban igyekeznek megnyugtani a lakosságot és azzal vigasztalják, hogy nemsokára megérkeznek a katonai mozgókonyhák és ingyen levest fognak szolgáltatni.

Román-orosz kommunista egyezmény

Bukarest, június 14. (Budapesti Tudósító.) A román kommunisták és az orosz szovjet képviselők között szerződéses megállapodás jött létre, melyet a szovjet kormány nevében Szkobelin orosz, Varga Jenő és Rudnyásky Andre magyar kommunisták írtak alá.

A Tisza-egyetem évzáró ünnepe

Az egyetem nem lehet pártpolitika színhelye.

A debreceni Tisza István tudományegyetem ma délelőtt 10 órakor tartotta rendes évzáró ünnepélyét. A lélekemelő ünnepély a református Nagytemplomban tartott

istenisztelettel

kezdődött, amelyen az egyetem tanárain és hallgatóin kívül előkelő és nagyszámu közönség jelent meg. Ott voltak Baltazár Dezső dr. püspök, Kratochwill Károly tábornok, Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, Csűrös Ferenc dr. tanácsnok, Medgyaszay Miklós árvaszéki elnök a város, Pákozdy Sándor alispán a vármegye részéről, Nagy József miniszteri tanácsos egyházi főgondnok, Márk Endre udvari tanácsos, egyházkerületi ügyész, Keill Elemér ezredes és még többen. Az egyetem tanácsa 10 órakor vonult be a szokásos díszöltözetben.

Az isteniszteletet a XC. zsoltár első verse nyitotta meg. A 236. dicséret 3. verse éneklése után a kollégiumi kántus szép éneke következett. Csánki Benjámin hittudománykari tanár mondott lélekemelően szép imádságot, amely után a kollégiumi kántus énekelte a 76. dicséretet. Az isteniszteletet közének zárta be.

A közönség az istenisztelet után a kollégium dísztermébe vonult, ahol megkezdődött az évzáró ünnepély. A kollégiumi kántus elénekelte a Hymnuszt, majd kezdetét vette

az egyetemi közgyűlés

Pokoly József rektor magnificus megnyitójában hangsúlyozta, hogy három év óta most van az egyetem első rendes évzáró közgyűlése. Megemlékezett arról, hogy az egyetem tanácsa elhatározta, hogy június 4-én, a trianoni béke emlékére gyászünnepélyt tart. Ezt a névadási ünnep miatt nem lehet az idén megartani, tehát az egyetemi tanács az évzáró ünnepet használja fel, hogy a trianoni békével, a magyar nemzetet ért nagy csapásról megemlékezzék. Erre az alkalomra Márffy Ede egyetemi tanár készítet alkalmi beszédet, őt azonban körülményei akadályozták a megjelenésben. Felkéri Illyetelvi Vitéz Géza dr. egyetemi tanárt a beszéd felolvasására.

Illyetelvi Vitéz Géza egyetemi tanár olvasta fel így a hatalmas koncepcióju beszédet, amely kifejti, hogy az egyoldalú erőszak, amellyel a trianoni békét Magyarországára kényszerítették, garanciája a béke tarthatatlanságának és az eljövendő revízióknak.

Pokoly József rektor évzáró beszédében az egyetem ezévi működéséről beszélt, amely tudományos segédeszközök híján még mindig nem lehetett abszolút kielégítő. Az egyetem legfőbb igyekezete az autonómia és az egység megőrzése, még a felsőbbéggel szemben is. Az egyetem nem lehet pártpolitika színhelye. Az ifjúságnak, amely anyagi és erkölcsi bajokkal küzd, nagyobb támogatásra, nagyobb

gondozásra volna szüksége. Az anyagi nehézség a nyomor, a lelki nehézség a háború romboló és lenyitgató hatása.

Az egyetemi közigazgatásról beszél, amelyen sok volna a javítani való. **Igy változtatni kellene a rektori tisztségen is.** Az egyetem minden rektora csak egy évig viselheti ezt a tisztséget és így épen akkor kell távoznia, amikor már áttekintést nyerhetne az ügyek felett. Így minden rektor csak jóakaratu amatőr. Vagy német példára fel kellene állítani az egyetemi kancelláriát, vagy, mint a műegyetemen van gyakorlatban, **több évre kellene választani a rektort,** vagy legalább mentesíteni kellene hivataloskodása idejére előadások tartása alól.

Tankó Béla dr. bölcsészeti tanár dékán tartott ezután „Hit és tudás” címmel filozófiai mélységű értekezést.

Ezután **Pokoly** rektor jelentette, hogy több évi meddőség után végre **sikerült egy pályázat az irodalomtörténeti szakon.** A „Nyelvben él a nemzet” jellegű pályamunka ez, amelynek szerzője **Törös László** negyedéves bölcsészethallgató, aki a pályadíjat, 1000 koronát át is vette.

A kollégiumi kántus, amelynek énekszámait **Mácsay Sándor** lelkész-köznevelési énektanár vezetésével értékes pontjai voltak a programnak, zárta be az ünnepélyt a **Szózat** eléneklésével.

Teleky Jemond mandátumáról

Budapest, június 14. A Nemzeti Sajtótudósító jelenti, hogy gróf **Teleky Pál** gróf volt miniszterelnök le fog mondani mandátumáról, mert az angol földgazdászok társaság elnöke lesz.

A vagyonadó bevallások

Budapest, jun. 14. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, a mely szerint a jövedelemadóknak és a vagyonadónak al 1920—21. évre szóló kivetéséhez szükséges **bevallásokat az adókötelesek 1921. évi július hó 1-től 31-ig kötelesek beadni.** Nem kötelesek jövedelemadó bevallást adni azok, akiknek az 1920-ik évben volt összes jövedelme kizárólag adómentes jövedelemből állott, valamint azok, akiknek az 1920. évben volt összes jövedelme **a 10,000 koronát meg nem haladja.** Vagyonadó bevallást nem kötelesek adni azok, akiknek az 1920-ik december 31-én volt vagyona, kizárólag adómentes vagyontárgyakból állott, valamint azok, akiknek vagyona **a 20,000 korona értéket meg nem haladta.**

A bécsi kommunisták arató sztrájkot terveztek

Szeged, jun. 14. (MTI.) A szegedi cenzura egy Bécsből érkezett **írómappa** jelzésű csomagot gyanustak talált és azt felbonthatta. A csomagból röpíratokkal, levelekkel és **bolszvista újságokkal** bélelt írómappa került elő. A csomagot **Reisman** Jenő névre küldték a bécsi feladók.

Reisman **letartóztatott,** akinek lakásán nagymennyiségű kommunista röpíratot és újságot

találtak. **Reisman** bevallotta, hogy igazi neve **Telegdi Weber Pál,** 20 éves budapesti születésű izraelita vallású magánhivatalnok. A bécsi kommunisták párt elzárta két hónappal küldte őt Szegedre, mint telihatalmu megbízottat, hogy **Szegeden és környékén alapítsa meg a kommunisták pártot.** Elsősorban a földmunkásokat kellett volna meg-

szerveznie, mert **a bécsi kommunisták párt nagyarányú aratósztrájkot szervezett.** Elmondta még, hogy a bécsi emigránsok az elítélt kommunisták hozzátartozóit pénzzel támogatják. Ő az itteni állapotokról állandóan jelentést küldött Bécsbe innen, írómappa és ártalmatlan tartalmu könyvek kemény fedelébe kötve.

Budapestre várják a jóvátételi bizottságot

A szerbek július 15-én üritik ki Baranyát

Budapest, jun. 14. (MTI.) Az entente jóvátételi bizottságának tagjai június végén érkeznek Budapestre. A bizottság részére a Royal-szállóban számos szobát foglaltak le, mert megérkezésüket hétről-hétre várják.

Budapest, jun. 14. Jól értesült helyről kapott információ szerint Pécs és a bajai háromszög felszabadulása július 15-ére vár-

ható. A belgrádi kormány intézkedésére a megszállott területeken működő jugoszláv hatóságok már megtették a szükséges intézkedéseket a kiürítésre.

Páris, június 14. De la Bara volt mexikói elnök a vegyes bíróság egyik tanácselnöke ma este Szófiába utazott, innen Budapestre és Bécsbe megy.

Nincs válság a ceglédi beszéd miatt

Orvosolják a kiscgazdapárt sérelmeit

Budapest, június 14. Politikai körökben ma reggel olyan hírek keltek szárnyra, hogy **nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszter ceglédi beszéde komplikációkat idézett elő a kormányzatban.** Ezeket a híreket főleg ahoz a körülményhez fűzték, hogy nagyatádi Szabó az éjszaka Bethlen István gróf miniszterelnökkel, majd később Mayer János közlelmezési miniszterrel hosszabb tanácskozást folytatott.

Ma délben azután illetékes helyen az a felvilágosítást adták, hogy az éjszakai tanácskozás távolról sem volt olyan jelentőségű, amint egyesek feltűntették és legkevésbé vonatkozott a ceglédi beszédre, hanem ez egy előzetesen megbeszélte tanácskozás volt. Nagyatádi ceglédi beszédének — tekintve egy-két kifejezéstől, melyek a keresztény-pártban idegességet okoztak — **semmi néven nevezendő következménye nincs és nem is lesz.** Bizonyos aktuális kormányzati kérdésekben szükség volt arra, hogy a miniszterelnök a földmívelésügyi miniszterrel megbeszéléseket folytasson és ez történt meg tegnap.

Kiszivárgott hírek szerint megállapítható, hogy **az a feszültség, mely a kiscgazdapártban észlelhető volt, előreláthatóan enyhülni fog** és remény van arra, hogy nemcsak azokban a kérdésekben, melyeket a kiscgazdapárt a legutóbbi időben sérelmei gyanánt közölt, hanem általában a szabadságjogok kérdésében is a kiscgazdapárt kívánságának megfelelő bizonyos változások fognak bekövetkezni.

A közigazgatás kérdésében is megállapodás jött létre, csak a főispánok kérdésében nincs még határozott egyezés.

Ráday Gedeon gróf belügyminiszter a kiscgazdapárt szerdai vagy csütörtöki értekezletén jelenik meg.

Országos Gazdasági Tanács

Budapest, június 14. (M. T. I.) A nemzetgyűlés közgazdasági bizottsága ma délután

Rubinek Gyula elnöke alatt Robert Emil nemzetgyűlési képviselőnek az Országos Gazdasági Tanácsról szóló törvényjavaslatát tárgyalás és snémi módosítás után úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

A belső kölcson biztosítva van

Budapest, jun. 14. **Hegedűs** Lorant pénzügyminiszter az **antimiazariusz aencitinek reze-sere** — mint azt több ízben kijelentette — **vevőit kölcsonnal oltatni** szeretné. Illetékes helyen a belső kölcson vonatkozásilag azt a felvilágosítást adták, hogy Hegedűs több ízben tárgyalt a budapesti nagy bankok vezető embereivel a belső kölcson megszerzéseinek módjairól és eszközeiről. A pénzügyminiszter a közel **6 millió koronát kivevő aencitinek csak egy részét, esetleg felet oltatja belső kölcsonnal fedezni.** A bankvezérek természetesen készséggel ajánlották fel közreműködésüket a kölcson sikere érdekében.

Arról szó sem lehet, hogy a pénzügyminiszter a deficit fedezése céljából kényszerkölcsonhoz folyamodjék. **Nincs is szükség kényszerkölcsonra.** Arról van szó, hogy a **pénzügyminiszter egyelőre saját tárcájuk részére állveszik a pénzügyminiszter által meghatározott összegű kölcsont és megfelelő időpontban a közönség rendelkezésére bocsátják.** Nem fogja befolyásolni a belső kölcson kibocsátásának sikerét az a körülmény, hogy a pénzügyminiszter redukálta az állami címletek jövedelmezőségét, mert azt ma már mindenki tudja, hogy a pénzügyminiszter a takarékoság elvét az államháztartás minden ágában keresztülviszi és e cél előmozdítására volt kénytelen az államadóssági címletek jövedelmeit csökkenteni.

A belső kölcson átvételének és későbbi kibocsátásának időpontjáról még nem határoztak.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyecoppot szarít fel.

Beniczky provokálja Bethlent

Budapest, jun. 14. Mint beavartott forrásból közlik a mai estilapok, **Beniczky** Ödön nemzetgyűlési képviselő a miniszterelnök mai beszédében személyére vonatkozó sértésekért **lovagias elégtételt kér Bethlen István gróf miniszterelnöktől,** akihez még a mai nap folyamán el fogja küldeni megbízottait.

Az angol bányászok békülni akarnak

London, június 14. A szénbányavidékek egyes kerületeiben megejtett szavazásról eddig beérkezett jelentések arra vallanak, hogy a **bányászok szeretnék megkezdeni a munkát.**

A szénharc költségei egyelőre kiszámíthatatlanok. A vasútársaságok a szerzések be nem tartásáért egyediül április havára 91 millió font kártérítést követelnek. A munkanélküliek támogatására a kormány 16 millió font sterlinget költött és az iparvállalatok kára számilliókra rug.

A németek és olaszok visszavertek a lengyel felkelőket

A szövetségesek elfoglalták a semleges zónát

Boroszló, június 14. **Rosenbergtől délre** tegnap délután az angolok által kirendelt német népszavazási rendőrcsapatok és a lengyel felkelők között **hárc fejlődött ki,** melyben a **lázadók vereséget szenvedtek.** Ratibornál az olaszok ágvui pusztító tüzeléssel hátrálásra kényszerítették a lengyel felkelőket.

Páris, június 14. (M. T. I.) **A legutolsó felső-szléziai jelentések szerint a szövetséges csapatok már megszállták a semleges zónát, leszámítva egy szakaszt Rosenberg mellett.**

Egyezés Koriantyval

Varsó, jun. 14. A semleges zónának entente-csapatok által való megszállása után **Korianty** és az oppeni bizottság között **meg egyezés jött létre,** amelynek érvénye június 14-én kezdődik. **Korianty** arra kötelezi magát, hogy az **egész felkelési mozgalmat likvidálja.**

Szerelmi drama négy halottal

A biharmegyei **Komádi** község lakosságát borzalmas szerelmi dráma tartja izgalomban, mely a berettyóújfalui országúton játszódott le s amelynek **négy emberélet az áldozata.** A dráma előzményeiről és részleteiről tudósítók a következőket jelenti:

Katona János komádi legény szerelmi viszonyt folytatott Nemes Péter jómódu gazda 18 éves leányával, Juliskával. A legény megkérte a leány kezét, Nemes Péter és felesége azonban nem akarták leányukat a sze-

gény Katona Jánoshoz adni.

A tiltott szerelemnek gyümölcse is lett, egy fiugyermek. Nemesék még most sem adták a legényhez leányukat, hanem a berettyóújfalui járásbírószágon gyermektartási pert indítottak Katona ellen. A pörben a második tárgyalást a napokban tartották meg, érthetően izgalmas körülmények között.

Katona János, aki elkeseredettséget már a tárgyaláson kimutatta, hamarabb indult el az országúton, mint Nemes Péter családja, akik kocsin igyekeztek hazafelé a bírósági tárgyalásról. Az országúton Katona János lesbeállott. Mikor Nemesék kocsija közeledett, az országúton **közvetlen közelből revolverből rálőtt a ledny atyjára. Nemes Péterre, aki azonnal szörnyet halt. A második lövés Nemes Juliskát találta halálosan, míg a harmadik lövés a leány anyját. Vajna Máriát érte, aki sérüléseibe tegnap szintén belehalt.** Katona János még egy pár kilométert tett a szántóföldeken, aztán a szájába lőtt és ott halt meg azonnal.

Nemes Péter után most öt apátlan és anyátlan árva gyermek maradt.

VILÁGNYELVEK!
ROSE-nyelviskola
Széchenyi. utca 42

Dietz kihallgatását befejezték

A Tisza-pör tárgyalása

Budapest, június 12. A Tisza-pör mai tárgyalásának megnyitása után folytatták Dietz Károly volt főkapitány kihallgatását. Naphegyi, Mihely, Vidder, Faragó és Deutsch szerepéről nem tud. Azt sem tudja, hogy a Bálóné-féle emlékkönyv hogyan került bele a nyomozás adataiba, az emlékkönyv az ő nyomozásában nem fordult elő, sem a 100.000 koronás jutalomlevél.

Előzők: Ezekon kívül miféle terhelő adatokat tud?

Dietz: Mi az alibi kérdésével foglalkoztunk, vajon Friedrich István Pesten volt-e vagy sem. Kihallgattunk egy tanut a „Nép” című lap volt szerkesztőjét, azt mondta, hogy a lánchídi csata után 29-én felkereste Friedrichet, de nem találta a lakásán, 30-án déltájban találkozott vele a mátyásföldi villamas megállónál, de azt nem tudja hogy Friedrich Pestről jött-e vagy Pestre ment, 30-án estére nézve olyan egyéneket hallgattunk ki, akik azt állítják, hogy Friedrichel mentek a keleti pályaudvar felé, ekkor értesültek, hogy a Keleti pályaudvaron egy menetszázad megtagadta az engedelmességet, Friedrich elszaladt tőlük, hogy bemegy a pályaudvarba. Később ismét találkozott vele és ekkor Friedrich panaszkodva mondta, hogy az éjszakát Pesten töltötte és hogy milyen sok munkája volt. Dobóra vonatkozólag ismételtén kijelenti, hogy több ízben dicsekedett a gyilkosságban való részességgel.

Ezután Szilassy kir. ügyész intéz néhány kérdést a tanuhoz, majd pedig Gál Jenő adja fel kérdéseit. Dietz a nyomozó iroda működését mondja el és kijelenti, hogy a

nyomozó iroda azért szünet meg, mert hatósági részről figyelemztetést adtak.

A tanuhoz még Polónyi és Baksa y védők intéznek kérdéseket.

Ezután Lang Sándor magánhivatalnok kihallgatására kerül a sor. Október 31-én este Fényes László azt mondta a Royalban, hogy gazemberek vérrrel szennyezték be a forradalmat.

Dorogi Ervin ügyvéd a következő tanu. Elmondja, hogy a lánchídi csatát követő napon a Mátyásföldön Friedrich beteg fekküdt. Azt nem tudja, hogy hogy Friedrich a következő napon bejött-e Pestre vagy sem.

Immerglück Károly tanu október 31-én városi tisztviselő vallja, hogy október 31-én hat

és fél hét között a századparancsnokságon járt. Dobó azt mondta neki, hogy az előbb küldték haza Tiszát.

A tárgyalást holnap folytatják.

Meddig tart a Tisza-pör?

Budapest, jun. 14. Arra a kérdésre, hogy meddig tart a Tisza-pör tárgyalása, Gadó István kir. törvényszéki tanácselnök a következőben válaszolt: Erre a kérdésre persze nem tudok pontosan felelni. Eddig már 200 tanut kihallgattunk és mivel elállunk 150-nél több olyan tanu megidézésétől, akinek vallomása lényegtelen — és még 150 kihallgatása maradt hátra. Az ügy számításom szerint egy hónap múlva itéletre kerülhet.

Franciaország elfogadja a német jóvátételi javaslatokat

Loucheur és Rathenau találkozása

Páris, jun. 14. A külügyminisztériumból tegnap késő este hivatalos közleményt küldtek a lapoknak, hogy Loucheur hétfőn este elutazott Wiesbadenből, miután Rathenau német miniszterrel még három hosszabb tanácskozása volt. Loucheur kedden délután fogja Briand miniszterelnök elé terjeszteni a német javaslatokat.

Hétfőn este a francia jóvátételi miniszter telefonon jelezte Briandnak, hogy Rathenau javaslatai Franciaország számára elfogadhatók és a háboruban elpusztított francia területek újjáépítésére kimerítő tervet foglalnak magukban, amely tekintetben veszi a francia ellenjavaslatokat és kívánságokat. A külügyminisztériumban nagy meglepéssel fogadják Rathenau tervét, amelynek kedvező hatása nem maradhat el.

Wiesbaden, jun. 14. Rathenau Walter újjáépítési miniszter hétfőn délelőtt és délelőz ismét hosszasan tanácskozott Loucheurrel, a késő délutáni órákban pedig munkatársaival, Zuntze titkos tanácsossal, Müller jóvátételi minisztériumi államtitkárral és Oppenheimer kereskedelmi tanácsossal elutazott Wiesbadenből, hogy Frankfurton át visszatérjen Berlinbe.

Páris, jun. 14. A *Matin* Wiesbadenbe kiküldött tudósítójának alkalmá volt Rathenauval közvetlen elutazása előtt néhány percig beszélni. Rathenau minden interjút elhárított, mert — miként megjegyezte — nagyon gyakran olyan szavakat adnak ajkára, melyeket nem mondott. De azért mégis engedett az unszolásnak és a következő rövid nyilatkozatot tette:

— A német birodalmi gyűlésen kifejtettem, hogy mi az álláspontom a jóvátétel kérdésében, ahoz nincs mit hozzátennem. Loucheur urral végbement tárgyalásaim megmutatták, hogy mindkét részen megvan a komoly akarat ezt a nagyon bonyolult és nagyon nehéz kérdést simán elintézni, mint az angol mondja: a tények elve alapján, nevezetesen két olyan technikus módjára, akik értik, hogy miképen kell nemzetközi feladatokat kezelni.

Az utolsó tanácskozás alkalmával Loucheur és Rathenau megegyeztek abban, hogy a hírlapok előtt nem fognak nyilatkozni tárgyalásaik eredményéről.

Berlin, június 14. Párisi távirat szerint Louchner ma délután Brian elé terjesztette a Rathenauval folytatott tanácskozás eredményét. A párisi gazdasági körökben lehetségesnek tartják, hogy a Rathenau és Loucheur közt tárgyalások egy nagy ipari kombinációhoz fognak vezetni, mely a német és francia háziipar szoros együttműködését fogja maga után vonni.

Amerika megszüntette a hadiállapotot

Washington, jun. 14. (MTL.) A képviselőház elfogadta a Porten-féle határozati javaslatot, a mely szerint a Németországgal és Ausztriával való hadiállapotot megszüntetettnek nyilvánítják.

Szerbia ragaszkodik Fiuméhez

Belgrád, június 12. Pasic miniszterelnök tegnap a minisztertanács elé terjesztette az olasz karmánynak azt a javaslatát, hogy a fiemei kikötőt közösen használják és igazgassák. A vitát a minisztertanács még nem fejezte be. A minisztertanács követeli, hogy adják át a Baross kikötőt, haitsák végre a rapallói szerződést és egyben megcáfolja az olasz kormány azon jelentését, hogy a fentebbi kérdésekben megegyezés jött létre.

Budapest, június 12. A jai-bachi sajtóiroda jelenti: Fiuméba ma érkezett meg Fosonni sorhajó kapitány, az olasz kormány által kinevezett főmegbízott, hogy átvegye az igazgatást és megalakítsa az új kormányt.

Anglia nem segíti a görögöket

London, jun. 14. Az alsóház hétfő délutáni ülésén Chamberlain egy interpellációra azt válaszolta, hogy a kormány nem adta fel a reményt, hogy sikerüljön fog békét teremteni a görögök és a törökök között. A brit

kormány ebben az irányban folytatni fogja fáradozásait.

További kérdésre azt felelte Chamberlain, hogy a brit kormány szigorúan meg fogja őrizni semlegességét és eddig sem tett semmit, ami ettől eltért volna.

Egy ismert nevű diplomata úgy nyilatkozott a „Standard” munkatársa előtt, hogy a török-görög konfliktusban a szövetséges nagyhatalmak becsülete és érdeke is szóban forog. A görögök a szövetséges államok biztatására mentek Smvrnába, a nagyhatalmak a kelet népei iránt is kötelezettségekkel vannak terhelve és velük szemben felelősek, mindazonáltal Anglia vonakodik a görögöket anyagi- és erkölcsileg támogatni.

A német hadibűnösök perel

London, június 14. Sir Gordon Howart főállamügyész az alsóházban arra az interpellációra, hogy mit fog tenni a brit kormány, miután a lipcei birodalmi törvényszék Neumann német tengeralattjáró naszád parancsnokot felmentette a vád alól, azt válaszolta, hogy a német törvények e részben különböznek z angol törvényektől. A német büntető törvény idevágó szakasza elegendő mentségnek veszi, ha valaki magasabb parancsot teljesít. Nem így az angol, mely szerint mindenki felelős a maga cselekedetért.

Az interpelláló további kérdésére a főügyész megjegyezte, hogy be kell várni a tárgyalásokról szóló hivatalos jelentést, mielőtt nyilatkoznék és hogy a szövetséges hatalmak a további lépésekről csak akkor fognak határozni, ha a pörök mostani sorozata véget ért.

NYÁRI FÉRFI INGEK FRANK EDÉNÉL

HIREK.

— A Pénzüntézet Központ közgyűlése. A Pénzüntézet Központ igazgatósága ülést tartott, amelyen megállapította az 1920. évi mérleget és az évi közgyűlés napját 17-ére tűzte ki. A közgyűlésen Serly Gusztáv lemondása folytán egy megüresedett igazgatósági hely kerül betöltésre. Ugyancsak betöltésre vár a P. K. választmányában Lánzy Leó helye, mely utóbbira minden valószínűség szerint egyhangulag Weiss Fülöpöt fogják megválasztani.

— Gareis temetése. Münchenből jelentik, hogy Gareis képviselő temetése tegnap délután minden zavaró esemény nélkül végbement.

— A lángmányosi gyilkosság elkövetésével gyanúsított Kovács Sándor mézáróságát kihallgatását még ma sem kezdte meg a budapesti rendőrség. Feltétlen szükség van a perdöntő bizonyítékok egybegyűjtésére, mert Kovács konokul megmarad eddigi tagadása mellett. Váltig azt hangoztatja, hogy a gyilkosságot nem ő követte el és hogy a holttest nem is Popovics Miláné.

— „Record” autoforgalmi vállalat személyfuvarozása f. hó 19-én vasárnap indul meg.

— **A fekete tábla.** Az árvizsgáló bizottság a piacokon fekete táblákat állított fel, amelyeken a napiárakat jelzi. Hogy az ügyes kofák még ezeket a táblákat is a javukra használják ki, élénken illusztrálja az az eset, amelyet Magoss György dr. tiszti főügyész beszélt el a mai tanácsülésen. Elküldték a szakácsnőjüket a piacra. A szakácsné megáll egy kofa előtt, vásárol és alkuszik. Tudja, hogy az árak megint estek, mondja is a kofának, mire a ravasz kofa így tromfolja le: Híszén, lelkem, adnám én olcsóbban is, de nem merem, mert nézze csak a táblát, annyiban van az ára megállapítva.

— **Tomschinsky Minnie és Harry** hegedű és zongora művészek ma este fél kilenc órákor tartják a zenedében hangversenyüket. Jegyek Gárdos könyvesboltjában és este a pénztárnál.

— **Nyugtázás.** Böszörményi Sándorné urnő elhalálása alkalmával dr. Markovits Sándor ur koszorúmegváltás címén 100 koronát juttatott hozzánk, mely összegért köszönetet mond a Hadria vezetősége.

— **„Record“ Autoforgalmi vállalat** személyfuvarozása f. hó 19-én vasárnap indul meg.

— **A villamos sinek mentén álló fák legalyzását** sürgősen aktuálissá tette a tegnapi halálos végű szerencsétlenség. A városi tanács már régebben utasította a legalyzásra a mérnöki hivatalt és a főkertészt, ma pedig a polgármesterhelyettes a legalyzás azonnali foganatosítását rendelte el.

— **A felfüggesztett tisztviselők utazási kedvezményben** a kereskedelmi miniszter véleménye szerint nem részesülhetnek. Ezért a belügyminiszter ma felhívta a polgármestert, hogy a felfüggesztett tisztviselőktől a kedvezményes utazásra jogosító arcképes igazolványokat vonja be.

— **Előadások a takarékbetétek, külföldi értékpapírok és valuták váltásáról.** A Kereskedelmi Csarnok által rendezett előadásorozat második előadásaként f. hó 18-án, szombaton délután 6 órákor a fenti értékek váltástörvényének végrehajtási utasítása kerül megvitatás alá. Előadók: Gaszner Géza ur, a Debreceni Első Takarékpénztár igazgatója és Létay Lajos ur, az Általános Forgalmi Bank vezérigazgatója lesznek. Ez uton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét ezen előadásra.

— **Tévedésből marólugot ivott.** Kupa Róza 12 éves gyermekmenhelyi ápoló, akit a gyermekmenhely egy nádudvari gazdálkodónak adott ki gondozására, gondozójánál tévedésből marólugot ivott. A debreceni közpórházba szállították be. Állapota súlyos.

— **Legújabb menetrend hivatalos kiadása** megjelent és kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében Piac-u. 34. szám.

— **„Record“ autoforgalmi vállalat** személyfuvarozása f. hó 19-én vasárnap indul meg.

— **Ha egyszer** megkísérli, úgy mindig Berson gummisarkot fog használni.

— **Erdélyi üzenet...** — **Válasz...** Irredenta költemény, zenésítette legényei Bodnár Erzsébet, most jelt meg! Kapható Hegedűs és Sándor irod. r.-t. könyvkereskedésében, Piac-u. 34.

SZINHÁZ.

A színházi iroda jelentése:

Szerdán A) bérletben újítja fel a Csokonai-színház A Debrecenbe kéne menni operettet, Sziget Jenő vendégfellépésével. Sziget Jenő a szepesiglói gyáros szerepében ismételtelen feledhetetlen estét szerez a közönségnek.

Jó hangú fiúk és leányok 6—12 éves korig a Drótosztó gyermek-kórusban jelentkezzenek a Csokonai-színház titkáranál minden d. e. f. hó 16-ig.

Csütörtökön A) bérletben Egy szegény ifjú története tisztviselő est.

Erdélyi — Magyar — Székely szövetség irredenta előadásai az Appollóban 7 és 9 órákor.

SPORT.

A vasárnapi tornaverseny iránt széles körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg. A programot vasárnapi számunkban közöltük és a egyszerű program előre sejteti a verseny nagy sikerét. Debrecen ifjúságának ünnepén ezekre menő ember-tömeg lesz a DKASE párván, hogy meggyőződjenek arról, hogy a jövő magyar nemzedéket milyen egészséges sport szellemben nevelik.

A Masz keletmagyarországi kerülete e hó 16-án, csütörtökön, Széchenyi-utca 10. sz. a. ülést tart. A tárgy fontosságára való tekintettel kérem az egyesületek kiküldötteinek pontos megjelenését.

A Debreceni Munkás Testező Egyesület ma, szerdán este 8 órákor választmányi ülést tart a Munkás-Otthonban.

A budapesti tőzsde

Értéktőzsde: Tartott árfolyamok mellett tüzetlenül indult ma a forgalom és az irányzat nem változott, dacára annak, hogy követlenül a megnyitás után kifüggesztették a zürichi árfolyamot, amely szerint a korona ismét 5 ponttal esett. Válsárlások ennek dacára sem történnek. Alig néhány részvény cserélt gazdát, körülbelül a tegnapi árfolyamokon. Árak:

Magyar Hítel 1510—15, Osztrák Hítel 620—30, Leszámitoló 700—701, Angol-magyar 710—701, Magyar-olasz 320, Pesti hazai 19800—20,000, Borsod-Misk. 2325, Concordia 1800—50, Bpesti gőzm. 3900—75, Viktória 6300, Bánya és kohó 2900—875, Ált. köszén 4325—290, Salgó 3250—200, Urikányi 2975—3000, Ganz-Damub. 15000—600, Rima 1965—25, Magyar Acél 1700, Schlick 790—785, Kóburg 1500—25, Lipták 400—385, Láng 875—860, Nasic 8050—7950, Ált. fa 1030—10, Lichtig 765—55, Klotild 2800—600, Karton 1250—300, Izzó 2900—25, Pápir 1900—50, Cukor 11550—500,

Lámpa 2075—125, Telefon 2300—230, Adria 4550—500, Atlantica 3225—75, Közúti 950—40, Déliavasut 910—900, Államvasut 1825—1800.

A valutapiac gyenge. Kezdetben magasabb árfolyamok is mutatkoztak, később azonban itt is hanyatlottak az árfolyamok.

Napoleon 880—860, Font 1000—1005, Dollár 265—268—264, Francia frank 21.10—20.80, Márka 3.63 és fél—3.71, Lira 13.—13.25, Romanov 59—60, Lei 3.91—3.88, Sokol 3.65—3.61, Kor.-dinár 6.80—6.85, Bécsi 38.50—38, Lengyel márka 23.50—23.

Zürichi devizák

Zürich, jun. 14. (Zárlat.) Budapest 2.27 és fél, Bécs 1.22 és fél, Osztr. bélyegzett 0.92, Berlin 8.55, New-York 602, Milano 30.60, Prága 8.20, Zágráb 4.—, Bukarest 8.90, Varsó 0.50.

Zürich, június 14. (Megnyitás.) Berlin 8.40, New-York 600, Milno 30.70, Prága 8.20, Budapest 2.25, Zágráb 4.—, Bukarest 8.85, Varsó 0.50, Bécs 1.20, Osztr. bélyegzett 0.92.

FUIMUS

REGÉNY 11

IRTA JUSTH ZSIGMOND

— Nem lehetetlen, hisz erővel el akarják általam vétetni a kis Juliát. Nem lehet mégsem olyan igen jól a dolga Bécsben, hogy én rám szorultak.

— Jól megy, de tán kérője nincs. Ma már ritka madár a komolyan számbavehető partie — nevetett Gábor — de menjünk le, mulatságos lesz az érkezésüket látni. Kiváncsi vagyok, mennyire feledkezik meg megint magáról Mici.

Lementek a nagy salonba. Ott voltak már mind, együtt. Az öreg Bálványossy hercegné Mária (Törénéziára emlékeztetett. Ősz, majdnem egészen fehér haj, erős vonások, hajlott orr. Erős, majdnem tulerős termet, amelyet igazán csak királynői mozdulataival mentett meg. Leánya, Julia, hasonlított hozzá, csak soványabb kiadásban. Magas szikár leány volt, tul hosszú karok és lábakkal. Sas orra, süriin összenőtt szemöldökei voltak. Typikus bécsi kisasszony volt, mozdulatainak merevségében csak úgy mint öltözési módorában, csak úgy mint argotjában. Külsőleg sokban hasonlított Lollyhoz.

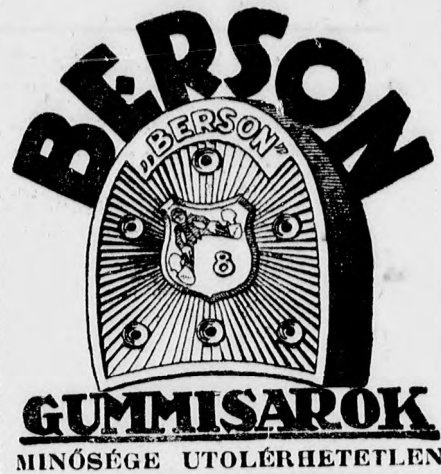
Két fivérének (Niki és Stapszi hercegnék — ez volt a gúnyneviük) soványságával csak öntudatosságuk tarthatott lépést.

Amint Gábor és Lőrinc belétek a salonba, Mici már ott hajlongott az öreg hercegnő előtt, csókolgatva arcát s kezét:

— Comme tu es gracieuse chère Leonie. Nem is mertem reményleni, hogy eljön. De egy világért sem... Ilyen sárban! Mert ugy-e, nagy sár van? Aztán a Bálványossy vár kocsi-utja oly meredek... Na persze, oly kitiinő kocsi-utjal, mint prince Niki!...

— Én hajtottam, nem a bátyám. Tudok én is egy kicsit hajtani, ha nem is születtem majoresconak, mint a Niker! — kiáltott szavába rikácsoló hangon Stapszi.

— Ahá Stapszi herceg? Ficus

ő hajtott. Tudom, milyen nagy kocsis, hisz a mult esztendőben a rotundában nyert is az egyik versenyen... De igazán édes Leonie tu es adorable...

— Eljöttem s nem bántam meg. Az igaz, kicsibe mult, hogy kétszer fel nem fordultunk, dacára, hogy a monarchia két leghiresebb sportsmanje ült a boxon n. Se ba; Bár nem volna valami igen hires dolog a meredek bakról (magam se tudom, hogy ültethettek engem oda föl — engem vén tyukot!) lerepülni!

— Talán pihenni fogsz ebédig.

— Nem szoktam. Nincs a véremben. Soha életemben nem aludtam nappal. Tán a fiúk lemennek egy kicsit szundikálni. Mi? De nini, most veszem észre, hisz azok a cousinieid. Ah, a Lőrinc! Vegye ugy Lonci gróf, mintha magáért jöttünk volna idáig... És a fiatal Márfay. Tiens, hazajött?

És elővéve lorgnette-jét, végig mustrálta a két fiut tetőtől talpig, akár mintha csak paripák vagy csinos butorok lettek volna.

— Ez Márfay, minden mozdulata, minden vonása Márfay. Furcsa, mennyire raíta a két fiun a két család jellege. Az egyik a szőke Márfay, a másik a tüzes... no nem... a barna Niffor. Egyik holdsugár, másik délinap. Régi táncosaimra emlékeztetnek.

Ez alatt Julia is odament a két fiuhoz és férfias mozdulattal megszorította a kezüket.

— Márfay még nem ismeri a két bátyámat, ez itt a Niki, ez meg a Stapszi... Becsületes neviükön Miklós és Márton.

A fiuk kezét szoritottak. Lőrinc kissé el volt fogulva, tul sokat udvariaskodott, segített a hercegnének köpenyét levenni. Juliának pár szót mondott pompás arcszínéről, beszélt, beszélt, maga se tudta mit és miért.

— És Lolly... merre jár? — kérte Julia.

— Óh, az istállóban bizonynyal, — felelte éles hangon a nénye — istálló hetessége van.

— Nekem is Micus, felelt neki Julia, le megyek hozzá.

— Előbb azonban átöltözünk édesem. Ót óra van s ti hatkor esztek. Höchste Zeit. — mondta a hercegné.

E percben a szalon ajtaja feltárult és Czobor Lipót lépett be rajta, nem éppen szalonképes öltözetben. Nyakán az ing nyitva, a gallérját csak egy kis madzag tartotta össze. Nyakkendőnek se hire, se hamva. Szalonkabátja teljes, de teljes teli pecsétel, nadrágja alul rongyos, egyik cipője felhasadva, úgy, hogy a

hüvelyk-ujja kikandikál belőle. Ugy látszik azonban, fogalma se volt kinézéséről. Egyenesen odament Micéhez s kezét nyújtotta neki.

— Ki ez? — kérte bámulva az öreg hercegné Tomit, ki halálra válna nézett a jövevényen végig.

— Oh? ... ez. Ez a Czobor Poldi ... tudja hercegné ... igen, egy távoli rokonunk. — mondta halkán.

Gábor, ki mellette állott s minden szavát meghallotta ingerülten felpattant:

— Nem olyan igen távoli rokonod biz ő. Nekem csak egy mint neked, másodfokú unokatestvérem. A mellett meg mint tudod, családjaik igen gyakran házasodtak össze. Nagytehetségű ember, kire büszkék lehetünk.

— Igen, igen ... csak hát ... bolond. Tudja hercegné, bolond.

— Van annyi esze, hogy sokan bolondnak tartják — folytatta Gábor mind hevesebben.

Az öreg hercegné látva, hogy kettőjük között a beszélgetés mind élesebb lesz, odament Micéhez (ki sápadtan, az ingerült ségtől reszkető ajakkal igyekezett Poldinak pár szót kinyögni). — Édes Mici — mondta lerült hangon a hercegné — mutasd be a cousinodat nekem.

— Nem az, csak a férjemé. — rebegte tiháló hangon Mici. — Czobor Lipót báró! — mutatta rebegte elhaló hangon Mici. — Poldi címét erősen hangsúlyozva.

— Oh örülök. Nagyatya, a megboldogult kancellár, nagy pártfogóm volt a bálókban. Örülök, nagyon örülök, hogy találkoztam az unokájával, különben Czobor Bálványossy c'est concin, ugy-e Stapszi? Te ismered ki köztünk a legjobban magadat a genealogiában.

— Eddig azt hittem, hogy rokonunk — sugta oda félhangon Stapszi Lőrincnek nevetve, aztán megemelve magát, kifejtette a két család gvakori összeköttetését.

— Így, Poldi öcsém, enged meg, hogy tegezzek — mondta a hercegné s kezét nyújtotta a festőnek, ki azt önkénytelenül aikkához emelte.

— Mais allons ... de hisz ... így! chère Leone, mi is rokonok vagyunk. Tomi nagyanyja a kancellár huga volt.

(Folyt. köv.)

Könyvtárat

és egyes műveket is legmagasabb áron vásárol

Aczél Henrik

modern antiquáriuma
Első Takarékpálota

Kivánatra házhoz me-
gyek megtekinteni.

Meghívó

a Debreczeni Hitelbank Részvénytársaság 1921. évi június hó 29. napján délelőtt fél 12 órakor Debreczenben, a társaság tanácstermében (Széchenyi-utca 1a) megtartandó rendez évi közgyűlésére.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1920. üzletéről, az 1920. évi zárószámadások előterjesztése. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Határozathozatal az előterjesztett jelentések tudomásul vétele, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az igazgatóság, továbbá felügyelő-bizottság részére adandó felmentés iránt. 4. Alapszabálymódosítás. 5. Igazgatósági tagok választása. 6. Felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása. Debreczen, 1921. évi május hó 28-án. Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 12. §-a értelmében azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, tartoznak részvényeiket a még nem esedékes szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál Debreczenben, vagy a Pénzüntéti Központnál Budapesten (IV. Deák Ferenc-utca 1.) 1921. évi június hó 24-ik napjáig bezárólag letétbe helyezni. Minden letett részvény a közgyűlésen 1—1 szavazat gyakorlására jogosít.

Mérlegszám 1920 december 31-én. Vagyoni: Pénztári készletek 1.415.495 K 86 f. Pénzüntézetknél elhelyezett tőkék 404.696 K. Külföldi pénzek és szelvények 428.383 K. Váltótárca 2.312.512 K 69 f. Értékpapírok 639.060 K 90 f. Pénzüntéti Központ üzletrész befiz. 34.000 K. Polvoszámla adások 5.092.569 K 35 f. Különféle adások 33.419 K 20 f. Törlesztéses és kamatozó jelz. kölcsön 5.650.713 K 06 f. Felszerelés 1 K. Átmeneti tételek 5.402 K 47 f. Összesen 16.019.253 K 53 f. Teher: Részvénytőke 2.000.000 K. Tartalékalap 14.218 K. Elszámolási tartalék 867.805 K 22 f. Betétek könyvecskére 2.119.155 K 12 f. Polvoszámlára 2.005.428 K 05 f. — 4.124.583 K 17 f. Hitelezők 2.391.992 K 43 f. Engedményezett törlesztéses kölcsönök 5.447.371 K 68 f. Brassói Általános Takarékpénztára engedm. kölcsön-ügylekben feleltől fenntartással átvett összegek 889.522 K 99 f. Fel nem vett osztalék 33.113 K 50 f. Átmeneti tételek 67.919 K 97 f. Nyeresség 182.726 K 57 f. Összesen 16.019.253 K 53 f.

Veszteség-nyereség számla 1920 december 31-én. Veszteség: Kamatok 50.172 K 53 f. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tiszteletdíjak, tiszt. fizetések, lakbérek, drágasági pótlékok és tisztviselői beszerzési segélyek 253.809 K 95 f. Egyéb üzleti költségek 122.352 K 09 f. Leírás felszerelésekből 26.366 K 50 f. 1920. évi nyereség 182.726 K 57 f. Összesen 635.427 K 64 f. Nyeresség: Kamatbevételek 324.499 K 07 f. Jutalékok és különféle egyéb bevételek 310.928 K 57 f. Összesen 635.427 K 64 f. Debreczen, 1920. évi december hó 31-én. Az igazgatóság.

Megvizsgálta és jóváhagyta a felügyelő-bizottság.

Vizsga leányruhák,

fiuruhák, trikkók, baby kelengyék, baby cipők, fürdőruhák, hajszallagok nagy és szép választékban érkeztek

Dr. HEGEDÜSNÉ
Gyermekdivatházába,
Simonffy-utca 2.

Fűszerkereskedők
figyelmébe !!
Szeszből készült tiszta

ecetet

legolesóbban szállít
Gyári ecetraktár
Csapó-u. 28. Telefon 1900.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szó 150 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20—, minden további szó K 2—
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számíttanak.

VÉTEL.

Aranyat,

hamis fogakat, brilliánsokat napiárban veszek. Schiffman ékszerész, Piac-utca 67.

Olmot

bármily mennyiségben veszünk, akár egész, akár tört vagy darabos állapotban. Piac-utca 49., II-ik udvar.

ELADÁS.

Élesztő

naponta frissen kapható nagyban, kicsinyben — Kupfer Ignác liszt- és fűszernagykereskedésben, Bádgos-utca 2.

Legszébb

és legjobb fényképeket készít Bagdi fényképész, Piac-utca 9.

Festék

árak, fiárisz, lakkok legolesóbban Weisz festéküzletében. Hatvan-u. 8.

Legolesóbb

bevásárlási forrás Leitner és Römer rövidáru nagykereskedése. Hatvan-utca 2.

Békebell

gyapju és mosó szövetek legolesóbban beszerezhetők Roth, Piac-u. 77

Tiszta

egész ives
makulatura

(ujspapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac-u. 49.

Jégszekrély

háztartási, valamint üres üvegek eladók Bethlen-utca 58. Megtekinthető délelőtt.

Uradalmi

spárgatök nagyban és kicsinyben, olcsó árban, Schön gyümölcskereskedő, Piac-utca 6

Gazdasági cikkek legolesóbban Weisz festéküzletében, Hatvan-u. 8. sz.

Gyermek-ruhákat

mérték szerint olcsón és gyorsan készült hozott kelmékből fluknak is :: :: :: dr. HEGEDÜSNÉ Gyermekdivatháza, SIMONFFY-U. 2.

Transmissióhoz

való két felső keréladó. Cim a kiadóhivatalban.

KÖRLELET.

Aranyat,

mindenféle ezüstöt, brilliánt, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Írógép

javítások, kellekek megrendelhetők Merkur írógépállatnál. Piac-utca 58. Telefon 540.

Elcs erélném

a főtérhez közel levő két kisebb szobából álló lakásomat olyan két nagyobb szobából álló lakással (lehet egész ház is), hol sertést és aprójószágot lehet tartani. — Cimét kérem a kiadóban beadni.

Általános

Irányú női kézimunka tanfolyam nyílt meg Csapó utca 33. sz. alatt, melyen a brüsszeli, csetneki, filé, frivolitávert csipkéket, kalotaszegi és más himzéseket, aszurozást, bluzok, ruhák kötését stb. lehet tanulni. Beiratások délután 3—5-ig

Gyermekfehérnemű varrásban jártas varrónőt keres dr. Hegedüsné Gyermekdivatháza, Simonffy-utca 2.

Német

órákat adok és házhoz is megyek. Cim a kiadóhivatalban.

Hari-nya stoppolást elvállalok. Cim a kiadóban.

Tanuló-leányok

felvételnek a Hegedüs és Sándor Rt. nyomdájába és könyvkötészetébe Piac-u. 49.

VEGYÉS

Aranyat,

ezüstöt, brilliánsokat magas napi áron vesz Bródi Miklós ékszerész, Piac-utca 37. Kistemplom-bazár.

Koncz

fest, tisztít legolesóbban kifogástalanul Arany János-utca 10.

Legjobb és legolesóbb cukrászda Sztano Gábor, Hunyadi-utca 17-19.

Gyapjuszövet,

lúster és mosó vásznak olcsó árakban Feldheim-nál Király-utca-ba n szereshetők be.

Óra,

ékszer javításokat szakember készít Kohn, Hunyadi-utca 12.

Krisch Károly

cserépkályharaktár, Debreczen, Piac-utca 89. Telefon 12—18. Vállal cserépkályhák átrakását, tisztítását, javítását, falburkolati munkákat is.

Mindenféle

női- és gyermekruha, valamint bolti ruha varrását legutányosabban vállalom. Homok-utca 4. szám, 3 ajtó.

Bükkfa,

vargafa aprítva vagy szálaban mázsánként, ölenként, vagononként olcsó napiáron beszerezhető Uaió tüzfatelep r-t. Ispó tálytelep 1. Telefon 779.

DOLLÁRT DOLLÁRCSEKRET

és mindenféle idegen pénzt legdrágábbban vásárol, külföldi kifizetéseket legelőnyösebben teljesít
PÉNZVÁLTÓ ÜZLET
Debreczen, Piac-utca 67. szám (Frohner-szálloda). Telefon 407.

Most jelent meg

DR. TUDÓS KÁLMÁN városunk tisztifőorvosának

A falu egészségtana

c. értékes könyv, melynek elolvasása mindenkire fontos. Ára 46 K

Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

„ELEKTRA“ ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT. :: ::

Cégtulajdonos: Gold Sándor. Debreczen, Hatvan-u. 2. I. em.

Villamos szereléseket és javításokat legutányosabban eszközöl.

Felölős szerkesztő:

Dr. HEGEDÜS LORÁNT.

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR irodalmi és nyomdai részvé. társ.